

II. Uluslararası İslâm Tarihi ve Medeniyetinde Şanlıurfa Sempozyumu
“Osmanlı Belge ve Kaynaklarında Urfa”
10-11-12 Mart 2017
ŞANLIURFA/TÜRKİYE

A. Düzenleyenler

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi
Türk Tarih Kurumu
Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
İslâm Tarihçileri Derneği
Ensar Vakfı Şanlıurfa Şubesi

B. Sempozyum Tertip Heyeti

Prof. Dr. Kasım Şulul (Harran Üniversitesi-Tertip Heyeti Başkanı)
Prof. Dr. Mehmet Şeker (Uşak Üniversitesi - İslâm Tarihçileri Derneği Bşk.)
Prof. Dr. Murat Akgündüz (Harran Üniversitesi)
Doç. Dr. Mehmet Emin Üner (Harran Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Ömer Sabuncu (Harran Üniversitesi)
Suphi Çiçek (Büyükşehir Belediyesi Kültür Sanat ve Kütüphaneler Şube Müdürü)

C. Sempozyumun Amacı ve Konusu

Bilindiği gibi Tevhid inancını esas alan İslâm Medeniyeti, birçok medeniyetin varlığını sürdürdüğü bir bölgede doğmuş ve yayılmıştır. Nitekim kadim Mısır, Grek ve Sasani medeniyetlerinin yaşadığı coğrafya, İslâm Medeniyeti'nin de yayıldığı alandır. İslâm Medeniyeti'nin bu medeniyetlerden etkilendiği bilinmektedir. Müslümanlar bu eski uygarlıkların tarihte iz bırakmış şahsiyetlerini tanıyarak eserlerini Arapçaya çevirmişler ve bunları yenileyerek İslâm Medeniyeti'ne mal etmişlerdir. Müslümanlar aynı zamanda bu eserlere kendi damgalarını vurmuşlardır.

Miladi VII. yy. dan XIV. yy.'a kadar hem Avrupa'nın hem Önasya'nın en medeni ve ileri ülkelerinin İslâm Medeniyeti coğrafyasındaki memleketler olduğu görülmektedir. Bu dönemde Irak'tan Endülüs'e, Türkistan'dan Anadolu'ya kadar gelişen ilim ve edebiyat, sanat ve ticaret sayesinde zengin şehirlerin ortaya çıktığı bilinmektedir. Bu şehirler, yoğun bir bilimsel ve kültürel hayatın merkezi olmuşlardır ve dünyanın her yerinde yetişen âlimleri ve sanatkârları kendilerine çekmişlerdir.

İslâm tarihçileri ve coğrafyacılarına göre Nuh Tufanı'ndan sonra yeryüzünde kurulan ilk yerleşim merkezlerinden biri olan Urfa, İslâm Medeniyeti tarihinde de önemli bir şehir olma özelliğini korumuştur.

Şehir Hz. Ömer zamanında sahâbe İyâz b. Ganm tarafından fethedildi (18/639). Urfa, Emevîler devrinde, Harran ve Samsat'la beraber bir vilâyet haline getirildi (67/686-87). Abbâsîler döneminde, Hârûnürreşîd bir ara Urfa'ya geldi ve şehirde bir süre kaldı. Bizanslılar 348'de (959) Urfa önlerine kadar geldiler. 361 Muharrem'inde (Ekim-Kasım 971) Bizans ordusu, Urfa'ya girerek şehri yağmaladı ve tahrip etti. Sultan Melikşah Emîr Bozan'ı Urfa'nın fethiyle görevlendirdi ve şehir üç ay süren şiddetli bir kuşatmanın ardından fethedildi (Zilhicce 479/Mart 1087). Melikşah, Emîr Bozan'ı Urfa ve Harran'a vali tayin etti.

Urfa, Selçuklu hakimiyeti ile birlikte uzun yıllar beklediği huzur ve sükûna tekrar kavuştu. Selçuklular, Haçlı saldırılarına karşı da bölgeyi ve Urfa'yı savundu.

10 Mart 1098'de, Baudouin de Boulogne şehre hâkim olup Urfa Haçlı Kontluğu'nu kurdu. Franklar'ın Bizans'la aralarının açıldığı, Urfa ve Antakya'daki Haçlıların birbirlerinden nefret etmelerinin oluşturduğu uygun bir ortamda, Musul ve

Halep'te hüküm süren İmâdüddin Zengî, Haçlı Kontu II. Joscelin'in şehirden ayrılmasını fırsat bilerek Urfa'ya geldi ve dört hafta kadar süren kuşatmadan sonra şehre girdi (26 Cemâziyelâhir 539 / 24 Aralık 1144). Bu fetih, II. Haçlı Seferi'nin başlıca sebebi oldu.

Urfa, Yavuz Sultan Selim döneminde, Osmanlı tapraklarına katıldı (1516) ve Piri Bey'in idaresine verildi. Urfa, Osmanlı döneminde, sırasıyla Diyarbakir, Rakka ve 1867'de ise Halep eyaletlerine bağlanmıştır. Urfa, Rakka eyaletine bağlı olduğu dönemde "Paşa Sancağı" statüsü kazandı.

Urfa Mart 1919'da İngilizler, yedi ay kadar sonra da Fransızlar tarafından işgal edildi. 7 Şubat 1920'de işgal güçlerine karşı halk ayaklandı. Çarpışmalar neticesinde 10 Nisan 1920'de Fransızlar antlaşma şartlarıyla Urfa'yı boşaltmayı kabul ettiler ve ertesini gün şehri terk ettiler. Urfa, Cumhuriyet döneminde vilâyet merkezi oldu. 12 Haziran 1984'te, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Urfa'ya "Şanlı" unvanı verildi.

Mart 2016'da birincisi tertip edilen "Uluslararası İslâm Tarihi ve Medeniyetinde Şanlıurfa Sempozyumu"nun ikincisinin konusu: "Osmanlı Belge ve Kaynaklarında Urfa" olarak tespit edilmiştir ve Şanlıurfa'da Büyükşehir Belediyesi'nin ev sahipliğinde yapılması kararlaştırılmıştır.

Sempozyumun amacı, Osmanlı belge ve kaynaklarına göre Urfa'nın son 400 küsur yıllık dini, kültürel, ekonomik ve sosyal tarihine ışık tutarak Urfa'nın gelişimine katkı sunmaktır. Başka bir amaç da Urfa konusunda çalışan ilim adamlarını teşvik etmek ve desteklemektir. Ayrıca şehir hakkında geniş bir ilmî literatür oluşturmaktır.

Sempozyuma bildiri ile katılmak isteyenler, aşağıdaki konularla ilgili bildiri özetlerini belirtilen adrese gönderebilirler. Konu ile ilgili olmak kaydıyla yeni başlıklar teklif edilebilir.

D. Düşünülen Konu Başlıkları

1. Yavuz Sultan Selim döneminde Urfa ve bölgenin fethi.
2. Urfa Sancağı'nın Osmanlı idarî sistemindeki yeri.
3. Osmanlı kaynaklarında (tarih, coğrafya, ilimler tarihi, seyahatnâmeler, hatırat vs.) Urfa ve yöresi.
4. Urfa kadılığı (yargı kurumları).
5. Urfa vakfiyeleri.
6. Urfa ve yöresinde eğitim-öğretim kurumları (medreseler, mektepler vs.).
7. Urfa Şeriye sicilleri.
8. Urfa müftülüğü.
9. Urfa ve yöresinde tasavvuf, tekke ve zaviyeler.
10. Urfa tahrir defterleri.
11. Urfa hurufât defterleri.
12. Urfa ve yöresinde nüfus.
13. Salnâmelerde Urfa ve yöresi.
14. Urfa ve yöresinde sivil, dini, idarî ve askerî mimari (paşa konakları, konaklar, evler, kışlalar, camiler, mescitler, namazgahlar, su sebilleri, su kaynakları, köprüler, yollar vs.).
15. Urfa idarecileri.
16. Urfa'da belediye teşkilatının kuruluşu ve hizmetleri.
17. Urfa ve yöresinde Ahilik.
18. Urfa ve yöresinde ekonomik hayat ve ticaret: Eesnaf ve sanatkârlar, üretilen mallar, ziraat.
19. Urfa ve yöresinde çarşılar, hanlar, bedestenler.

20. Urfa ve yöresinde dini ziyaret mekanları, türbeler, hazireler, kabristanlar.
21. Yerli ve yabancı seyyahlara göre Urfa ve yöresi.
22. Osmanlı matbuatında Urfa ve yöresi.
23. Düyûn-u Umûmiye İdaresi
24. Posta Teşkilatı
25. Yerleşim Sistemi
26. Sosyal Hayat
27. Milli Mücadele’de Urfa
28. Osmanlı döneminde Urfa ile ilgili teklif edilecek başka konular.

E. Sempozyum İlim Danışma Heyeti

- Prof. Dr. Süheyl Sapan (King Saud University)
Prof. Dr. Muhammed Beşir Asan (Fırat Üniversitesi)
Prof. Dr. Hilmi Bayraktar (Gaziantep Üniversitesi)
Prof. Dr. İsmail Özçelik (Kırıkkale Üniversitesi)
Prof. Dr. Şakir Gözütok (Yüzüncü Yıl Üniversitesi)
Prof. Dr. Abdurrahman Acar (Dicle Üniversitesi)
Prof. Dr. Adem Tutar (Fırat Üniversitesi)
Prof. Dr. Adnan Demircan (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Ahmed Ayesh Albder al Husini (Ümmü’l-Kura Üniversitesi/Suudi Arabistan)
- Prof. Dr. Ahmet Akgündüz (Rotterdam İslâm Üniversitesi Rektörü)
Prof. Dr. Ahmet Yaşar Ocak (Emekli Öğretim Üyesi)
Prof. Dr. Alfina Sibgatullin (Rusya Bilimler Akademisi Şarkiyat Enstitüsü)
Prof. Dr. Ali Aktan (Erciyes Üniversitesi)
Prof. Dr. Bahattin Yediyıldız (Emekli Öğretim Üyesi)
Prof. Dr. Bilgehan Pamuk (Gaziantep Üniversitesi)
Prof. Dr. Cüneyt Kanat (Ege Üniversitesi)
Prof. Dr. Feridun M. Emecan (29 Mayıs Üniversitesi)
Prof. Dr. Hacı Ahmet Özdemir (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Prof. Dr. Hakkı Önkal (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. Hayrani Altıntaş (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Hikmet Akdemir (Harran Üniversitesi)
Prof. Dr. Himmet Konur (Dokuz Eylül)
Prof. Dr. Kazım Paydaş (Harran Üniversitesi)
Prof. Dr. Mefail Hızlı (Uludağ Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet Akif Erdoğan (Ege Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet Çelik (Anka Teknoloji Üniversitesi Rektörü)
Prof. Dr. Mehmet Ersan (Ege Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet Genç (Emekli Öğretim Üyesi)
Prof. Dr. Mustafa Fayda (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Mustafa Küçükaşçı (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Mustafa Öztürk (Fırat Üniversitesi)
Prof. Dr. Münir Atalar (Tokat Gazi Osman Paşa Üniversitesi)
Prof. Dr. Nesimi Yazıcı (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Osman Çetin (Uludağ Üniversitesi)
Prof. Dr. Ramazan Biçer (Sakarya Üniversitesi)
Prof. Dr. Refik Turan (Türk Tarih Kurumu Başkanı)
Prof. Dr. Rıza Savaş (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. Sabahattin Samur (Erciyes Üniversitesi)

Prof. Dr. Saida Latmanı (Abdulmalik Sadi Üniversitesi - Fas)
Prof. Dr. Bouhania Goui (Kasdi Merbah Üniversitesi – Ouargla/Cezayir)
Prof. Dr. Ali Said Alsharabi (Sanaa Üniversitesi - Yemen)
Prof. Dr. Saida Latmani (Abdulmalik Sadi Üniversitesi – Fas)
Prof. Dr. Bouhania Goui (Kasdi Merbah Üniversitesi – Ouargla/Cezayir)
Prof. Dr. Ali Said Alsharabi (Sana Üniversitesi - Yemen)
Prof. Dr. Seyfettin Erşahin (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Şefaattin Severcan (Erciyes Üniversitesi)
Prof. Dr. Temel Öztürk (Karadeniz Teknik Üniversitesi)
Prof. Dr. Tuncer Baykara (Emekli Öğretim Üyesi)
Prof. Dr. Turan Gökçe (Katip Çelebi Üniversitesi)
Prof. Dr. Yılmaz Kurt (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Ziya Kazıcı (Sebahattin Zaim Üniversitesi)
Prof. Dr. Ziya Yılmazer (Marmara Üniversitesi)
Doç. Dr. Mohammed Derradj (University of Algeria II)
Doç. Dr. Abulvahap Yıldız (Harran Üniversitesi)
Doç. Dr. Hasan Basri Öcalan (Uludağ Üniversitesi)
Doç. Dr. Hüseyin Akpınar (Harran Üniversitesi)
Doç. Dr. Mehmet Akbaş (Artuklu Üniversitesi)
Doç. Dr. Mehmet Emin Üner (Harran Üniversitesi)
Dr. Khalid Jundi (Lübnan Üniversitesi – Lübnan)
Dr. Salaheddine Arkadan (Gulf University – Kuwait)
Dr. Jemaeddin Drawil (Tunus Üniversitesi)
Dr. Adnan Rashit Mamo (Halep Üniversitesi – Suriye)
Dr. Muhammed Adil (Türk Arap Araştırma ve Strateji Enstitüsü Başkanı)
Yrd. Doç. Dr. Askeri Küçükkaya (Harran Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Gül Güler (Harran Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. İlhan Palalı (Harran Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Mustafa Güler (Harran Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Tahsin Koçyiğit (Dokuz Eylül Üniversitesi)

F. Katılım Şartları Ve Bilgilendirme

1. Tebliğler bilimsel ve özgün olmalıdır.
2. Tebliğ özetleri konuyu ana hatları ile ele almalıdır.
3. Özetler en fazla 300 kelime olarak yazılmalıdır.
4. Tebliğ metinleri 15-20 sayfaya kadar olabilir.
5. Tebliğler 15-20 dakikalık sürelerde sunulacaktır.
6. Tebliğle sempozyuma katılacakların yol ve konaklama giderleri Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesince karşılanacaktır.

G. Sempozyum Takvimi

1. İlk duyuru: 1 Haziran 2016
2. Bildiri özetleri için son tarih: 12 Eylül 2016
3. Bildiri özetlerinin ilanı: 23 Eylül 2016
4. Bildiri metinleri için son tarih: 26 Aralık 2016
5. Bildiri metinlerinin ilan: 05 Ocak 2017
6. Programın ilanı: 24 Şubat 2017
7. Sempozyum tarihi: 10-11-12 Mart 2017

H. Sempozyum Bilim Sekreteryası:
Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Adına

Adı Soyadı	E-mail	Telefon
Yrd. Doç. Dr. Ömer Sabuncu	omersabuncusempozyum@gmail.com	+90 551 4097018

İ. Sempozyum Koordinasyon Sekreteryası:
Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Adına

Adı Soyadı	E-mail	Telefon
Zekiye Demirkol	zekiye.demirkol@sanliurfa.bel.tr	+90 414 3122620 Dahili: 2503 +09 506 3597735
Abdullah Bucak		
M. Emin Tekbaş		
Yasin Küçük		

TEBLİĞ ÖZET BAŞVURU FORMU	
II. Uluslararası İslâm Tarihi ve Medeniyetinde Şanlıurfa Sempozyumu: “Osmanlı Belge ve Kaynaklarında Urfa” 10-11-12 Mart 2017 ŞANLIURFA/TÜRKİYE	
Tebliğ özeti başvuru formunu doldurup omersabuncusempozyum@gmail.com e-posta adresine göndererek başvurunuzu yapabilirsiniz.	
Unvan, Adı, Soyad	
Çalıştığı Kurum	
Görev	
Adres	
Telefon (iş)	
Telefon (cep)	
Elektronik posta	
Tebliğ Başlığı	
Tebliğ Özeti (gerekirse ikinci bir sayfa kullanılabilir)	
	www.sanliurfa.bel.tr